

načelom in zakonom katoliške cerkve in zato za katolišane nesprejemljiv. Ako je narodno edinstvo ono veliko načelo, koje po mišljenju naših centranstov in unitaristov zahteva v državi popolno zenačenje na polju šolstva, zakaj pa se to zenačenje ne izvrši v katoliškem, marveč v pravoslavnem pravcu?

Ta vprašanja je treba postaviti liberalcem in svobodomislecem, ki izrabljajo državo in njeno upravo v dosego svojih proticerkvenih in protiverskih ciljev. S tistimi Srbi pa, ki kaj držijo do vere ter jo smatrajo kot najvišji kulturni in vzgojni faktor, s takimi se bomo kmalu sporazumeli. Tu velja beseda nemškega kancelarja grofa Caprivija dne 29. januarja 1892: »V šolskem vprašanju gre v zadnji instanci ne za protestantsko ali katoliško, marveč gre za krščanstvo ali ateizem. Mi stojimo pred nevarnostjo: ateistično (brezbožno) ali ne.«

Za vprašanje torej gre, ali bodo naše šole krščanske ali brezbožne. Mi hočemo, da so krščanske, pri pravoslavni pravoslavne, pri katoličanih katoliške.

Naša zahteva, tako je sklepno izjavil dr. Josip Hohnjec, je konfesionalna (verska) šola. Mi to zahtevamo po navodilu vrhovnega poglavarja katoliške cerkve, rimskega papeža. Mi jo stavimo soglasno z vesoljnim katoliškim svetom. To je zahteva, od katere katoličani v naši državi, zlasti katoliški Slovenci, ne bomo odstopili. Slovenska šola mora biti taka, kakor jo zahteva naš slovenski katoliški narod.

Državna politika.

Korupcija.

Dan za dnevom pada beseda: korupcija. Radičevci jo mečejo radikalom v obraz, radikali pa nazaj radičevcem. Časopisi v naši državi in časopisi drugih držav pa pišejo dan za dnevom o korupciji. Res — smrdi, smrdi . . .

Namesto korupcija bi lahko mi po slovenski rekli nepoštenost, goljufija, tatvina, in ker se zgodi po dnevi in pred pričami: rop, katerega zagrešijo s tem, da izrabljajo državno oblast tisti, ki jo imajo. Da, gotovo je nepošteno in tatvinsko, če tisti, ki jih narod postavi, da skrbijo zanj in vodijo državno politiko, uporabijo to priložnost, da se okoristijo in z raznimi goljufijami obogatijo.

Znano nam je že dosti takih početij. Spominjamo se le na Thurn-Taxisa, ko je država trpela milijone in milijone škode in jih še bo, ker zdaj je tožena še za 100 milijonov dinarjev odškodnine. V Beogradu so taki dogodki v manjšem obsegu kar na — dnevnem redu. Dr. Zerjava so tudi zelo prijemali belgrajski listi, kakor da je tudi v tem mojster. Približič bi gotovo tudi o tem vedel kaj povedati, so mu marsikaj očitali, kar smrdi po korupciji.

Zdaj pretekla tedna pa sta se spoprijela Pašič in Radič. Radič je videl, da s svojo zavoženo politiko izgublja tla na Hrvaškem, zdaj, ko ni več za republiko, ampak za monarhijo, ne za hrvaško samostojnost, ampak za srbsko nadvlado nad Hrvatimi in nad Slovenci. Zato si je izmislil nekaj novega. Začel je odkrivati pokrov, ki je zakrival razne radikalne nepoštenosti. Ko je Ljuba Jovanović nastopil zoper Pašičevega sina Radeta in zoper Pašiča samega, je mislil Radič to izrabiti za sebe in za svojo stranko. Nenekrat se je postavil pred vso javnost, da je zoper nepoštenost, zoper goljufijo. In to je storil Radič, ki je bil tolikrat nepošten v svoji besedi in je z raznimi lepimi besedami dolga leta goljufal hrvaški narod. To je storil tisti Radič, ki je opustil življenjski boj Hrvatov, sprejel srbsko nadvlado, glasoval za grozo-

Dr. I. T.:

Spomini na lurško romanje.

Jeruzalem, Rim, Lurd! Katero katoliško srce bi ne hrepenelo po teh znamenitih svetih krajih? V zadnjih desetletjih ima zlasti Lurd privlačno silo, kakor za druge narode, tako za Slovence, ki so že dvakrat, l. 1896 in l. 1908, v večjem številu obiskali to Marijino svetišče. Ni čuda! Saj stoji podoba Brezmadežne, kakor se je l. 1858 prikazala blaženi Bernardki, v tolikih naših cerkvah in kapelah, da, skoro v vsaki slovenski hiši. Začetkom letošnjega leta se je v Ljubljani osnoval odbor za romanje Slovencev v Lurd. Na tozadevni poziv se je priglasilo 158 udeležencev, med temi približno ena tretjina iz Štajerske.

Odhod.

Velikonočni torek, 6. aprila, opoldne so se romarji zbrali na ljubljanskem kolodvoru. Med njimi sta bila dva škofa, dr. Karlin iz Maribora in dr. Mileta iz Šibenika. Vodstvo romanja je bilo v rokah vseučilišnega profesorja dr. Lam. Ehrlicha in kanonika dr. Tom. Klinarja. Kmalu po 12. uri smo se poslovili od bele Ljubljane ter v veselem razpoloženju odrinili proti jugu, proseč Boga, naj nam pošlje svoje angelje, ki nas bodo spremljali na potu ter srečno zopet privedli domov.

Že čez dobri dve uri smo na meji, in v Postojni, kjer je še pred nekaj leti bila domača zemlja, nas prevzamejo laški vozovi in uradniki. Za pustimi kraškimi planotami nam zabliski pred očmi si-

Namakaj z „Žensko hvalo“ — peri z „Jelenjim milom“!
To najbolj obvaruje perilo, ki se brez truda popolnoma očisti.
SCHICHTOV NAČIN PRANJA

viti proračun 13 milijard dinarjev. Ta proračun je najhujša nepoštenost, je rop našega premoženja. Izglasoval ga je Radič s svojimi poslanci, med katerimi sta tudi Pucelj in Kelemina, poslana od Slovencev v Beograd. Zato je Radič šel na solnce, pa je imel sam maslo na glavi in zato ni ničesar dosegel razen svojo blamažo!

Pašičev sin Rade je obtožen raznih početij, s katerimi je baje oškodoval državo. Gotovo je, da je grdo, če sin ministrskega predsednika izrablja položaj svojega očeta. Gotovo je še grše, če se ministrski predsednik skrije za hrbet svojega sina in izrablja svojo državno mesto za svojo gmotno korist. V koliko se je to pri Pašiču zgodilo, bomo še natančno poročali. Pašič je izjavil, da naj bo Rade kaznovan, če je kaj naredil, pa je morda tako rekel le zavoljo lepšega.

Nad Radičem pa se je Pašič kruto maščeval. Razdvojil mu je stranko, izril ga od vlade, da katere se bo prav težko nazaj priril, če se sploh bo. A najhujši pa je bil udarec, ko so tudi Radiču začeli očitati nepoštenost, goljufijo, korupcijo. Od Radiča odpadli poslanec dr. Nikič je objavil papirje, ki dokazujejo veliko goljufijo, ki jo je izvršila Radičeva družba. Velika petrolejska družba, ki ima svoj sedež v Ameriki, je zapletena v to zadevo. Očita se, da gre za večje milijonske svote neplačanih davkov in da je Radičeva družba hotela izsiliti 5 milijonov dinarjev od petrolejske družbe.

Tako ste se oba, Pašič in Radič, znašla v blatu nepoštenja, ki je zasmrdelo do Amerike. Zdaj pa je menda že obema žal. Kajti že sta se začeli obe stranki zopet približevati, da bi skupaj »vladali« — še za naprej!

Kaj, ali ni več poštenjakov, ki bi lahko vodili državo in sicer pošteno in pravično? Še so. In zbirajo se. A močni bodo dovolj le tedaj, če bo narod z njimi. Narod sam pa mora obračunati z izkoriščevalci in jih ne sme pripustiti do oblasti, narod jih mora zavriniti, ko pridejo volitve.

SLS in njeni delavni poslanci se ne strašijo težkega dela, da se enkrat odpravi ta pokvarjenost pri vladi sami. Jugoslovanski klub je središče, okrog katerega se zbirajo poštenjaki, Srbi in Hrvatini, in pride čas, ko bodo ti poštenjaki dobili vajeti državnih poslov v roke. Takrat bo treba pa rokave zavihniti, pa izkldati vse do zadnjega, da ne bo tako smrdelo pri

nje Jadransko morje, in kmalu smo v Trstu. Med kratkim odmorom obkrožijo tamkajšnji slovenski verniki svojega bivšega nadpastirja, mu poljubljajo roko ter nudijo cvetlice in okrepčav . . . »Jaz sem do bri Pastir in poznam svoje, in moje poznajo mene.«

V večernih urah nas vlak odpelje čez beneške in lombardske ravnine v sredino severne Italije. V sredo jutro, 7. aprila, nas pozdravlja Milan, prestolnica sv. Karola Boromeja, čigar predzadnji naslednik je bil nekaj časa Ahil Ratti, sedaj papež Pij XI.

Potovanje.

Od Milana krene naša pot proti jugu. Ko se začne železnica dvigati čez Ligurske Alpe, zamenjajo paro z električno silo. Dočim občudujemo lepoto pokrajin in bogastvo industrijskih mest, prvi vlak navzgor preko drznih mostov in skozi nebroj predorov, ki nas spominjajo na Semmering ali Brenner, dokler ne prevozi višine ter se približa ligurskem delu Sredozemskega morja. Na velikanskem kolodvoru ponosne Geneve obstojimo ob desetih predpoldne. Skupna pobožnost v bližnji cerkvi S. Giovanni, pri kateri je škof Mileta opravil sv. mašo ter kanonik dr. Klinar razložil romanjen namen našega potovanja, — po obedu pa ogled genovskega pokopališča Campo Santo, najlepšega na svetu, to dvoje nam najbolj ostane v spominu.

Proti večeru nadaljujemo pot ter dospemo pozno v noči na zadnjo italijansko postajo Ventimiglia. Tu prenočimo v udobnih posteljah, in v četrtek, 8. aprila zjutraj, vstopimo v francoske vozove.

Ves čas od Geneve sem se vozimo tik ob morski obali, po takozvani Rivieri, mimo svetovnoznanih le-

glavi in se ne bo moglo reči, da je Jugoslavija kakor riba, ki je za nič, ker pri glavi smrdi. Mi hočemo pošteno in ugledno državo, ki jo bodo državljani ljubili, drugi pa spoštovali!

IZ DRUGIH DRŽAV.

Avstrija pripravlja nove carinske predpise, s katerimi hoče zaščititi svojo industrijo in svoje kmetijstvo. Ako ne bo naša država znala z modro trgovsko pogodbo teh carin izpremeniti, bomo imeli malo gospodarskega stika z Avstrijo. Za nas obmejne Slovence je pa velike važnosti, da moremo svojo živino in razne pridelke v Avstrijo izvažati.

Nemčija razpravlja, ali se naj bivšim vladarjem brez vsake odškodnine vzame njihovo premoženje. Ako se ne bodo pogodili, bodo imeli plebiscit, to je glasovanje, pri katerem mora dve tretjini glasov imeti, kdor hoče zmagati. — Bivši nemški drž. kanceler dr. Wirth je šel v Rusijo, s katero je Nemčija napravila posebno pogodbo.

Francija se vojskuje s Turki v Maroku. Vodja Turkov Abd el Krim ni sprejel nobenega predloga za pomirjenje, nasprotno, v bitki pri Medjalu, so Turki z vso divjostjo napadli Francoze. V tej bitki je padlo 1500 Francozov.

Rumunija hoče postati cesarstvo. Letos obhajajo v Rumuniji 60letnico, odkar vlada v tej državi sedanja kraljevska rodovina. Pred l. 1866 je vladal v tej deželi knez Kus. Ker pa je bil krut, je ljudstvo komaj čakalo izpremembe. Zvitni nemški državnik Bismark je to vedel, pa se mu je posrečilo, da je dal vjeti Kusa in Marijo Obrenovičevu, mater poznejšega srbskega kralja Milana, in so ga v Beogradu umorili, in vse Kusove prijatelje. Kus se je odpovedal rumunskemu prestolu. Vlado pa je sprejel Karl Hohenzollernski iz nemške cesarske rodovine. Ob priliki 60letnice, kar se je to zgodilo, hočejo Rumunijo, ki je po svetovni vojni postala velika, proglašiti za cesarstvo. Naša kraljica Marija je iz rumunske vladarske hiše. Rumuni niso Slovani, ampak Romani, kot Italijani in Francozi.

Poljska vlada je odstopila, dobili pa so že novo, kot pri nas. Z našo državo pripravlja Poljska posebne pogodbe, ki jo sestavlja posebni odbor. Pogodba pride v javno razpravo v narodno skupščino.

tovišč Menton, Monte Carlo, Monaco, Nizza, Cannes, Toulon. Naravna krasota teh južnih pokrajin se ne da opisati: Bujno cvetje, zlato sadje, dehteče mirte in oranže v zrcalu sinjemodre morske gladine — kakor košček raja na zemlji. Verno srce nehote zahrepeni po Stvarniku lepote, po večni Lepoti . . . Med naravno krasoto pa umetno razkošne palače bogastva, blagostanja in blagožitja; le malokje kakšno znamenje vere v Boga: »Kako težko bodo bogatini prišli v božje kraljestvo!«

Po poldnevni brzi vožnji dospemo ob enih popoldne v zgodovinsko znamenito mesto Marseille. Tu sem sta prišli po vstajenju Zvečičarjevem Marta in Marija Magdalena iz Betanije, in Lazar, ki ga je Jezus obudil od smrti, je bil v tem mestu prvi škof. — Po potrebnem okrepčilu obiščemo baziliko Notre Dame de la Garde, Marije Stražarice. Visoko nad morjem (153 m) stoji to svetišče. Kip Matere božje na stolpu je znamenje, ki mu velja zadnji pogled in pozdrav mornarjev, ko jadrajo v daljino. Kratek nagovor prelata dr. Tomažiča o svetovnem poslanstvu katoliške Cerkve po volji božji in želji Marijini, ter slovenske pete litanijske tvorijo našo skupno pobožnost. Občudujoč pogled na marziljski zaliv in na širno morje, v katero tone večerno solnce, potem pa hitro nazaj na kolodvor, večerja in celonočna vožnja. V petek, 9. aprila, ob devetih zjutraj se znajdemo v Toulousu. Prva pot nas pelje v cerkev: tu se tudi v tujini čutimo domače. Skupno sveto mašo odsluži škof dr. Karlin; dekan Skubic pa povdarja misijonsko misel sv. Cirila in Metoda za zednjenje vseh Slovanov v češčenju ene Matere Marije in v okrilju ene Matere Cerkve. — Po kosilu zopet v vagon! Po krajinah, podobnih deloma našemu

